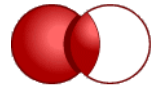

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR: 007-05, 031-05/05

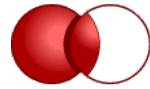
**IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
na dan 31. DECEMBRA 2004.godine**

JKP "VODOVOD I KANALIZACIJA" TUZLA

Sarajevo, novembar 2005. godine

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU BUDŽETA-PRORAČUNA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

OPĆINSKOM VIJEĆU TUZLA

UPRAVNOM ODBORU JKP «VODOVOD I KANALIZACIJA» TUZLA

UPRAVI JKP »VODOVOD I KANALIZACIJA» TUZLA

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja JKP »Vodovod i kanalizacija» Tuzla na dan 31.12.2004. godine, iskazanih na stranicama od 1 do 17. Za ove izvještaje odgovorna je uprava. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvještajima na temelju provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa Zakonom o reviziji budžeta/proračuna F BiH («Sl. novine FBiH», br: 48/99), i sa INTOSAI međunarodnim revizorskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruži razumno uvjerenje o tome da li u finansijskim izvještajima ima značajnih pogrešaka, kao i da li su finansijske transakcije izvršene u skladu sa zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanje, testiranje i prikupljanje dokaza koji potvrđuju iznose i objave u finansijskim izvještajima. Revizija također obuhvata ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela i vrjednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvještaja. Vjerujemo da je provedena revizija pouzdani osnov za izražavanje našeg mišljenja.
3. Provedenom revizijom utvrdili smo:
 - Kako smo objasnili u tački 4.5 u finansijskim izvještajima su priznata potraživanja po osnovu isporučene vode kupcima u iznosu od 24.817.415 km. Ročna struktura ovih potraživanja doseže i 98 godinu. Uprava nije koristila koncept vjerovatnoće pritjecanja ekonomske koristi u preduzeće i procjenjivala izvjesnosti naplate potraživanja, te u skladu stepena nenaplativosti priznavala rashod u tom periodu. Navedeno nije u skladu sa kodeksima računovodstvenih načela (112;114), a posljedica toga je nerealno iskazivanje imovine preduzeća.
 - Posebne vodoprivredne naknade za iskorištenu vodu uplaćivane su na naplaćenu realizaciju, a ne na obračunatu što je u suprotnosti sa odredbama Zakona o vodama u FBiH Službene novine F BiH 18/98. Na kraju revidirane godine te neizmirene obaveze iznose 712.738 KM KM, kako smo objasnili pod tačkom 4.9.
 - Uprava nema dokaza da je preduzeće vlasnik imovine koja je u finansijskim izvještajima iskazana u iznosu od 56,204.429 km, a što u stvarnosti predstavlja zemljište i građevinske objekte kako smo objasnili pod tačkom 4.7.
4. Po našem mišljenju, zbog efekata pitanja o kojima smo govorili u prethodnoj tački finansijski izvještaji ne daju istinit i fer pregled o finansijskom položaju JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla sa 31.12.2004 godine i rezultatima njegovog poslovanja, za godinu koja je završila na taj datum.

5. Bez daljnjeg kvalifikovanja datog mišljenja, skrećemo pažnju na stanje u kojem se trenutno nalazi Preduzeće. Naime provedeni postupak privatizacije 2001 godine, osporen je od strane osnivača-općine Tuzla. Preduzeće je pokrenulo sudski postupak koji je u toku i kojim se traži poništenje postupka privatizacije navodeći da su takvom privatizacijom prodana javna dobra od općeg interesa. Ishod pokrenutog spora u ovom trenutku ne može se odrediti a time i refleksije na finansijske izvještaje. Isto tako su pokrenute dvije tužbe protiv Preduzeća u kojima se zahtijeva obeštećenje u ukupnom iznosu od 28.589.209 KM (BIG investicijska grupa d.d. Sarajevo u iznosu 21.568.262 KM i dioničari tri fizička lica 7.020.947 KM). Navedeno stanje doprinijelo je da preduzeće nema usaglašen status sa važećim propisima niti ima odgovarajuća interna akta, kao što smo pojasnili u tački 4.1.

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić,dipl.oec

Generalni revizor

mr.sc. Ibrahim Okanović,dipl.oec

Bilans uspjeha
za godinu koja je završila 31.12.2004.godine

	2004.	2003.(nerevidirana)
Prihodi od prodaje	9.192.573	9.642.596
Troškovi prodaje	9.169.614	9.019.289
Dobit iz redovnog poslovanja	22.959	623.307
Prihodi od kamata	759.924	157.969
Pozitivne kursne razlike	12.845	-
Rashodi od kamata	311.099	37.817
Dobit iz finansijskih aktivnosti	461.670	120.152
Prihodi od ostalih aktivnosti	639.841	427.694
Rashodi od ostalih aktivnosti	1.116.357	1.165.655
Gubitak iz ostalih aktivnosti	476.516	737.961
Dobit prije poreza	8.113	5.498
Porez na dobit	-	-
Dobit za godinu	8.113	5.498

Bilans stanja
na dan 31.decembar 2004.godine

	2004.	2003.(nerevidirana)
IMOVINA		
Dugoročna imovina	60.090.046	59.445.568
Nekretnine, postrojenja i oprema	58.554.979	59.438.432
Ostala dugoročna potraživanja		
Ulaganja		1.000
Dugoročna potraživanja		
Depoziti kod banaka		
Dugoročna razgraničenja	1.535.067	6.136
Kratkoročna imovina	27.124.740	26.320.796
Zalihe	1.705.476	1.691.928
Potraživanja od kupaca	24.817.415	23.433.926
Ostala potraživanja	335.122	930.603
Kratkoročna razgraničenja	1.517	-
Novac u banci i blagajni	265.210	264.339
UKUPNA IMOVINA	87.214.786	85.766.364
Kapital i rezerve	69.459.373	69.451.259
Upisani vlasnički capital	69.437.157	69.437.157
Akumulirana dobit	22.216	14.102
Dugoročne obaveze	11.853.452	9.804.207
Ostali dugoročni krediti	178.587	75.320
Ostale dugoročne obaveze	1.510.084	29.291
Dugoročna razgraničenja	10.164.781	9.699.596
Kratkoročne obaveze	5.901.961	6.510.898
Obaveze prema dobavljačima	3.910.015	4.480.533
Obaveze za poreze i doprinose	880.618	822.802
Ostale obaveze	518.120	451.867
Kratkoročna razgraničenja	593.208	755.696
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE	87.214.786	85.766.364

Izveštaj o novčanim tokovima
za godinu koja je završila 31.decembra 2004.godine

Poslovne aktivnosti	2004.
Dobit za godinu	8.113
Ispravka vrijednosti za:	
Amortizacija nematerijalnih sredstava	34.984
Amortizacija materijalnih sredstava	2.088.408
Rashodi od otuđenja materijalnih sredstava	14.292
Usklađivanje po osnovu finansijskih stalnih sredstava	24.849
Promjene u sredstvima i obavezama	
Povećanje zaliha	(13.548)
Povećanje potraživanja	(788.007)
Povećanje unaprijed plaćenih troškova	(1.517)
Smanjenje obaveza prema dobavljačima	(570.518)
Povećanje ostalih obaveza	124.069
Smanjenje obračunatih nefakturisanih troškova	(920)
Povećanje odloženih prihoda	303.617
 Neto gotovina ostvarena u poslovnim aktivnostima	 1.223.822
 Ulagačke aktivnosti	
Nabavka nematerijalne imovine	(3.910)
Nabavka materijalne imovine	(1.216.052)
Neto gotovina korištena u ulagačkim aktivnostima	(1.219.962)
Finansijske aktivnosti	
Primljena pozajmljena sredstva	128.885
Povrat pozajmljenih sredstava	(25.618)
Ostali tokovi od finansijskih aktivnosti	(106.256)
Neto gotovina korištena u finansijskim aktivnostima	(2.989)
Neto povećanje gotovine na računu i blagajni	871
Početno stanje gotovine na računu i blagajni	264.339
Konačno stanje na računu i blagajni	265.210

Izveštaj o promjenama na kapitalu
za godinu koja je završila 31.decembra 2004.godine.

Opis	Upisani vlasnički capital	Akumulirana dobit/gubitak	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2002.g.	69.437.157	8.604	69.445.761
Neto dobit perioda		5.498	5.498
Stanje na dan 31.12.2003.	69.437.157	14.102	69.451.259
Neto dobit perioda		8.113	8.113
Stanje na dan 31.12.2004.	69.437.157	22.215	69.459.372

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
JKP «VODOVOD» TUZLA
za 2004.godinu

1. UVOD

JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla u daljem tekstu (Preduzeće) je registrovano na sudu Rješenjem broj: U/I 1588/89 dana 29.12.1989. godine u skladu sa kojim je općina Tuzla 100% vlasnik i osnivač. Do okončanja revizije nije vršeno usklađivanje Preduzeća prema važećim propisima. Preduzeće se izdvojilo iz zajedničkog preduzeća KRO Kompred Tuzla na osnovu odluke općine Tuzla broj: 10/91 od 03.12.1991. godine kada su razdvajanjem formirana četiri JP i to JKP Vodovod i kanalizacija, JKP Komunalac, JKP Centralno grijanje i JKP Pogrebne usluge. Pomenutom odlukom u članu 10. Skupština opštine Tuzla daje saglasnost na promjene u registraciji preduzeća, na statut preduzeća i proširenje djelatnosti preduzeća. U članu 11. iste odluke Izvršni odbor skupštine opštine Tuzla daje saglasnost na cijene komunalnih usluga, planove razvoja i ulaganja u proširenoj reprodukciji, imenovanje i razrješenje direktora preduzeća, odluke kojima se uvode materijalne obaveze za korisnike komunalnih usluga.

Statut Preduzeća, koji je na snazi donešen je 17.12.1998 godine u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima Službene novine Republike BiH broj: 04/92 i 13/94 od strane Upravnog odbora na koji je saglasnost dao nadležni organ općine Tuzla 05.03.1999. godine. Na osnovu ovog Statuta djelatnost preduzeća je :

- Sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode
- Izgradnja magistralnih cjevovoda
- Održavanje cjevovoda i drugih opskrbnih objekata
- Uklanjanje otpadnih voda
- Održavanje kanalizacije i vodova
- Inženjering na području niskogradnje
- Izrada i izvođenje projekata iz područja građevinarstva
- Izrada investicijske dokumentacije i tehnički nadzor
- Laboratorijska analiza vode
- Baždarenje vodomjera i drugih mjernih instrumenata.

Pored neizvršenog usklađivanja Preduzeća, kako smo to već naveli, ni interna akta Preduzeća također nisu usaglašena sa važećim zakonskim propisima. Na snazi su stara akta: Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji poslova i zadataka OOUR od 29.05.1987. godine, koji je do danas pretrpio manje izmjene, Pravilnik o sticanju i raspodjeli sredstava za lične dohotke i druge naknade u OOUR od 16.06.1989. godine, koji je djelimično na snazi, jer je i on pretrpio određene izmjene. Oba ova pravilnika su djelomično izmijenjena Odlukom Upravnog odbora broj: 3001/03 od 15.12.2003. godine. Pravilnik o radu je donešen 19.02.2001. godine i reguliše oblast radnih odnosa. Sve odredbe ovog Pravilnika koje je trebalo izmijeniti, a nisu izmijenjene direktno se primjenjuju iz granskog kolektivnog ugovora.

Na osnovu Zakona o privatizaciji posredstvom Kantonalne agencije za privatizaciju je proveden postupak javnog upisa dionica Preduzeća u kojem je privatizirano 49% ukupnog kapitala Preduzeća, a ostatak od 51% je ostao u državnom vlasništvu. Provedena privatizacija nije ozvaničena i čitav proces privatizacije je osporen pokrenutim tužbama pred nadležnim sudom.

Broj zaposlenih u Preduzeću na dan 31.12.2004. godine je 234.

Sjedište Poduzeća je u Tuzli, ul. Kulina Bana br. 2.

2. REZIME

Poslije obavljene revizije u JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla identifikovali smo slijedeće probleme i nepravilnosti u Preduzeću od kojih ističemo:

- Nije riješen status Preduzeća, jer je provedena privatizacija Preduzeća iz 2001. godine osporena pred sudom tužbama koje su pokrenute početkom 2005. godine od strane Preduzeća i općinskog Pravobranilaštva. Isto tako su pokrenute dvije tužbe protiv Preduzeća u kojima se zahtijeva obeštećenje u ukupnom iznosu od 28.589.209 KM (BIG investicijska grupa d.d. Sarajevo u iznosu 21.568.262 KM i dioničari tri fizička lica 7.020.947 KM). Shodno navedenom nisu izvršena potrebna usklađivanja sa zakonskim propisima kako bi Preduzeće moglo imati pravni okvir za svoje poslovanje.
- Potraživanja koja su iskazana u finansijskim izvještajima ne daju realnu sliku o finansijskom položaju Preduzeća iz razloga što nisu izvršene potrebne ispravke potraživanja koja su zastarila ili je vjerovatnoća njihove naplate sasvim neizvjesna u skladu sa računovodstvenim standardima. Navedeno se posebno odnosi na potraživanja koja su iskazana prema domaćinstvima.
- Uplata vodnih naknada se vršila samo na naplaćenu realizaciju, a ne na obračunatu kako je to propisano zakonskim propisima.
- Neriješeno pitanje vlasništva nad imovinom, tako da mi ne možemo potvrditi da li je imovina koja je iskazana u finansijskim izvještajima doista vlasništvo preduzeća jer za to rukovodstvo nema dokumentacije.

Status Preduzeća

Privatizacija je provedena posredstvom Kantonalne agencije za privatizaciju 2001. godine. Iz te privatizacije su se pojavili problemi koji predstavljaju veliki teret i njihovo rješavanje je neizvjesno. Naime, provedenu privatizaciju su u Preduzeću i Općini kao osnivaču i jedinom vlasniku osporili pokrenutim tužbama kod suda u Tuzli. Tužbama je osporena visina imovine koja je privatizirana, jer je Agencija za privatizaciju na javni upis dionica ponudila cjelokupnu imovinu na upis. Tako su i javna dobra koja u skladu sa zakonskim propisima ne mogu biti predmet privatizacije u provedenoj privatizaciji privatizirana. Na osnovu provedene revizije mi navodimo slijedeće:

- Upravni odbor Preduzeća je donio Odluku broj:185/2000 od 25.02.2000. godine u kojoj je definirao sredstva u općoj upotrebi i koja ne mogu biti predmet privatizacije,
- Predsjednik Upravnog odbora je bilo isto lice koje će kasnije kao direktor Agencije za privatizaciju potpisati rješenje o upisu izvršene privatizacije,
- U Preduzeću je sačinjen početni bilans u kojem su u posebnoj koloni iskazana sredstva koja ne mogu biti predmet privatizacije,
- Na rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju kojim se odobrava upis izvršene privatizacije u Preduzeću se niko nije žalio i rješenje je postalo pravosnažno,
- Pokrenute su kao vanredan pravni lijek tužba Preduzeća 04.03.2005. godine i tužba općinskog Pravobranioca 01.08.2005. godine za poništenje privatizacije.

Potraživanja

Veliki iznos potraživanja od pravnih i fizičkih lica je dovela do nelikvidnosti u Preduzeću. Zbog neorganizovanosti u ranijem periodu došlo je do zastara zbog nepravovremenog pokretanja tužbi, sudski sporovi jako dugo traju, izvršne presude se ne provode od strane nadležnih organa. Sve ovo predstavlja veliko opterećenje u normalnom funkcioniranju Preduzeća. U skladu sa navedenim u Preduzeću nisu vršene u cijelosti ispravke potraživanja u skladu sa računovodstvenim standardima tako da iskazana potraživanja nisu realno iskazana što se direktno odražava i na finansijske izvještaje. S obzirom na navedeno Uprava treba nanovo izvršiti procjenu potraživanja, a posebno sa aspekta zastare kako bi za ona potraživanja za koja je neizvjesnost naplate potraživanja značajna izvršila ispravku poslovnog rezultata u skladu sa kodeksima računovodstvenih načela 112 do 114.

3. CILJ I OBIM REVIZIJE

Cilj ove revizije bio je da se ocijeni adekvatnost poduzetih mjera od strane Uprave Preduzeća u provođenju postavljenih ciljeva, što se obezbjeđuje uređenjem ključnih poslovnih operacija u kojima prilikom njihovog izvođenja mogu nastati značajna odstupanja, izvještaji o tim operacijama, pouzdanost računovodstvenih evidencija kao i usuglašenost finansijskih transakcija sa propisima.

Ispitali smo procese vezane za planiranje, poštivanje planskih veličina, ključne troškove iskazane u finansijskim izvještajima, kao što su procesi vezani za prijem uposlenika, isplata ličnih primanja uposlenih kao i nabavku opreme.

Odabran je uzorak transakcija da bi se utvrdilo da li sistem kontrola funkcioniра adekvatno i da li je kao takav pouzdan.

Ograničili smo vremenski okvir naše revizije na 2004. godinu. Isto tako nismo obuhvatili cjelokupno područje poslovanja i utvrdili svako područje gdje se može pojaviti problem, niti smo ispitivali sve transakcije jer su nam resursi i vrijeme ograničeni. Oblastima kao što su strateško planiranje i iskazivanje negativnog rezultata poslovanja, načinu na koji je vršen odabir najpovoljnijeg ponuđača i kontrola nad pojedinim vrstama troškova i imovine data je veća značajnost. Naša revizija ne obuhvata reviziju početnih stanja JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla i za njih ne iskazujemo svoje mišljenje.

4. NALAZI I PREPORUKE

4.1 Status Preduzeća

Status Preduzeća nije riješen, jer je u Preduzeću proveden postupak privatizacije koji je osporen tužbama na sudu. Rješenjem kantonalne agencije za privatizaciju od 21.12.2001. godine Preduzeće je privatizirano prodajom dionica metodom javne ponude dionica i u tom postupku je prodato 49% ukupnog kapitala. Preostalih 51% kapitala je ostalo u državnoj svojini.

Upis provedene privatizacije u sudski registar po pomenutom Rješenju do danas nije izvršen, jer je ovom Preduzeću, po odredbama osnivačkog akta potrebna saglasnost osnivača općine Tuzla za vršenje promjena u registraciji Preduzeća, koju nikada nisu dobili. Predmetno rješenje je osporeno u skladu sa odredbama Zakona o privatizaciji preduzeća Službene novine F BiH 27/97 gdje je u članu 8. stav 2. određeno «u početnom bilansu preduzeća za privatizaciju ne iskazuje se prirodna bogatstva i dobra u opštoj upotrebi, kao ni objekti od opšteg kulturnog i povijesnog značaja koje preduzeće koristi u obavljanju svoje djelatnosti». I pored navedenog Agencija je ova dobra uključila u početni bilans i prodala u postupku privatizacije. Tako su u postupku privatizacije između ostalog prodati vodoprivredni objekti za vodosnabdijevanje-bunari, zahvati na vodotocima, jezerima i akumulacijama, crpne stanice, rezervoari, glavni cjevovodi te vodoprivredni objekti za zaštitu voda-kolektori za prijem i transport otpadnih voda, uređaji za prečišćavanje otpadnih voda i drugi prateći objekti, oprema i zemljište. Zakonom o prometu nepokretnosti Službene novine F BiH 06/98 i 29/03 utvrđeno je da opća dobra ne mogu biti u prometu i da su ugovori kojima se vrši prodaja takvih dobara ništavni. Zakonom o vlasničko-pravnim odnosima Službene novine F BiH 06/98 i 29/03 utvrđeno je da stvari u općoj upotrebi ne mogu biti u pravnom prometu.

Preduzeće je 04.03.2005. godine pokrenuo tužbu pred Kantonalnim sudom Tuzla da se poništi privatizacija obrazlažući je činjenicom da je i Upravni odbor 2000. godine odlukom 185/2000 od 25.02.2000. godine definirao koji dio imovine čini dobra u opštoj upotrebi koja ne mogu biti predmet privatizacije. Precizirano je da je urađen početni bilans sa stanjem na dan 30.06.2000. godine gdje su ta sredstva posebno iskazana u iznosu od 54.235.995 KM. Agencija za privatizaciju je unatoč svemu navedenom Rješenjem 19/01-021-6003/2001 od 21.12.2001. godine odobrila upis izvršene privatizacije u sudski registar.

O ovom problemu je upoznat osnivač i aktivno je uključen u rješavanje od jula 2005. godine. Prezentirana nam je tužba koju je općinsko pravobranilaštvo pokrenulo protiv Kantonalne agencije za privatizaciju TK broj: Us-13/05 od 05.09.2005. godine.

Ovaj problem je dodatno usložen jer su pokrenute dvije tužbe protiv Preduzeća u kojima se zahtijeva obeštećenje u ukupnom iznosu od 28.589.209 KM (BIG investicijska grupa d.d. Sarajevo u iznosu 21.568.262 KM i dioničari tri fizička lica 7.020.947 KM) od strane učesnika u provedenoj privatizaciji.

4.2. Upravljanje i rukovođenje

Upravljanje Preduzećem vrši Upravni odbor koji je imenovan Rješenjem broj: 02-05-3946-2002 od 06.05.2002. godine. Uvidom u zapisnike sa sjednica Upravnog odbora vidljivo je da je direktor uglavnom bio glavni izvjestilac na sjednicama. Upravni odbor godišnje i polugodišnje izvještava osnivača (općinskog načelnika, općinsko vijeće) o poslovanju. Upravni odbor radi u skladu sa Poslovníkom o radu upravnog odbora koji je donešen 28.10.2002. godine od strane upravnog odbora. Naknade članovima upravnog odbora regulisane su odlukom broj 3714/03 od 31.07.2003. godine i iznose predsjednik 430 KM, a članovi 360 KM. U preduzeću nema menadžerskih ugovora niti su aktom o sistematizaciji takva radna mjesta predviđena. Tokom 2004. godine održano je ukupno 8 sjednica Upravnog odbora.

Članove upravnog odbora imenuje općinski načelnik na period od četiri godine uz mogućnost ponovnog imenovanja. Dva člana upravnog odbora su radnici preduzeća koje predlaže direktor. Upravni odbor raspisuje konkurs za imenovanje direktora.

Funkcija rukovođenja u Preduzeću je organizovana inokosno što znači da je obavlja direktor preduzeća i on je jedini nosilac prava, obaveza i odgovornosti vezanih za zakonitost rada i rukovođenja Preduzećem. Važnija rukovodna radna mjesta u preduzeću na koje direktor preduzeća u pojedinim slučajevima pismeno ili usmeno najčešće prenosi svoja ovlaštenja su: pomoćnik direktora za ekonomsko finansijske poslove, pomoćnik direktora za pravne poslove i rukovodilac radne jedinice vodosnabdijevanje.

U ovom segmentu zaraspraviti je ulaganja poslije provedene privatizacije koja se osporava na sudu. Naime, vrše se ulaganja javnog novca u infrastrukturu Preduzeća, uzimaju se krediti i primaju donacije. Osnivač odnosno organi upravljanja i rukovođenja trebaju imati stav o tome ko je vlasnik iste i kako je iskazivati do okončanja pokrenutog spora.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se preispitaju prava i obaveze po osnovu donošenja odluka o ulaganjima i zaduživanju s obzirom na trenutni status preduzeća i pokrenute sudske procese.**

4.3. Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti

Finansijski plan i planiranje poslovnih aktivnosti čija izrada i predlaganje je u nadležnosti Uprave, a usvajanje i donošenje u nadležnosti Upravnog odbora za poslovnu 2004. godinu je donešen na način da su organizacione jedinice iskazale svoje potrebe i direktor i njegovi pomoćnici su sintetizirali sve informacije na osnovu kojih su predložili plan.

Osnovni finansijski pokazatelji za 2004.god.su planirani u iznosima kako slijedi:

Ukupni prihodi	9.993.550 KM
Ukupni rashodi	9.988.676 KM
Dobit	4.874 KM

Ostvareni prihodi u 2004. godini iznose 10.605.184 KM i za 6%su veći u odnosu na plan, a rashodi su ostvareni u iznosu od 10.597.071 KM i za 6% su veći u odnosu na plan.

Planiranje je zasnovano na podacima iz prethodnih perioda. Proces planiranja se vrši po metodologiji koju je predložio USAID tokom implementacije njihovog projekta za institucionalno jačanje četiri odabrana vodovoda u F BiH. Po ovoj metodologiji prihodi i rashodi se planiraju na nivou dva proizvodna odjeljenja i to vodosnabdijevanje i kanalizacija. Prilikom donošenja plana istaknuti su najveći problemi koji se očekuju i potrebno ih je riješiti u 2004. godini. Kao najveći problemi su istaknuti: nedostajući izvorišni kapaciteti,

niska stopa naplate potraživanja, nelikvidnost odnosno nemogućnost blagovremenog izmirivanja obaveza, izmirenje obaveze po utrošku električne energije i problem velikih zateznih kamata od Elektroprivrede. Prioritetni zadaci koji su određeni u 2004. godini su: otpočinjanje radova na realizaciji projekta obezbjeđenja novih količina pitke vode, rekonstrukcija dotrajale vodovodne mreže, rekonstrukcija vitalnih objekata sistema vodosnabdijevanja, širenje kanalizacione mreže na mjestima gdje nije izrađena, smanjenje gubitaka u mreži, podizanje stepena naplate potraživanja i dalje kadrovsko, tehničko i tehnološko jačanje Preduzeća. Prihodi su planirani na osnovu iskustvenih podataka iz ranijih perioda, kod kojih je Preduzeće je uzelo u obzir činjenicu da su ostali bez značajnih prihoda po osnovu angažovanja kapaciteta, koji su odlukom osnivača postali prihod budžeta općine koji su godišnje iznosili cca 700.000 KM, tako da su u Preduzeću pred problemom kako nadomjestiti taj manjak sredstava. Uprava jedini izlaz za rješavanje ovog problema vidi u korekciji cijena.

Posebna vodoprivredna naknada planirana je primjenom procenta ostvarene naplate potraživanja u 2003. godini. Komunalne naknade su obračunate primjenom važećih propisa općina Živinice i Kladanj. Naknada za koncesije je izračunata tako što je na planirane proizvedene količine vode primijenjen ugovor o koncesiji.

Naknade šteta planirane su na bazi podataka u posljednje tri godine. U planu je iskazana tabela u kojoj je iskazan plan investicija za 2004. godinu. Iz uporednih pokazatelja planirano/ostvareno je vidljivo da se na planskim kategorijama može još puno toga uraditi pa je potrebno da Uprava u narednom periodu posveti veću pažnju kod donošenja plana.

Preporuka upravi i organima upravljanjima:

- **Da se obezbijedi donošenje plana poslovanja Poduzeća u kojem će biti postavljeni kratkročni i srednjoročni ciljevi, kako bi se obezbijedio sitemski pristup u poslovanju Poduzeća, što je propisana obaveza Zakonom o javnim poduzećima.**

4.4. Prihodi

Prema finansijskim izvještajima i evidencijama ukupno iskazani prihodi u Preduzeću za 2004. godinu iznose 10.605.184 KM i veći su u odnosu na 2003. godinu kada su iznosili 10.228.260 KM za 376.924 KM ili 3,68%. Struktura prihoda je iskazana u slijedećem pregledu:

<u>OPIS</u>	<u>2004.</u>	<u>2003.(nerevidirana)</u>
Prodata voda domaćinstvima	4.071.016	4.074.596
Prodata voda pravnim licima	3.094.762	2.999.181
Odvođenje otpadnih voda domaćinstvima	911.332	897.237
Odvođenje otpadnih voda pravnim licima	650.032	616.012
Ostali prihodi od operativne aktivnosti	418.128	1.055.571
Prihodi od finansiranja	772.770	157.969
Ostali prihodi	687.144	427.694
UKUPNO:	10.605.184	10.228.260

Općinsko vijeće Tuzla je odredilo tarife cijena usluga i vode. Odlukom OV Tuzla 01-23-1756-2004 od 27.02.2004. godine utvrđeni su uslovi i kriteriji za plaćanje naknade za priključenje novih korisnika na vodovodnu i kanalizacionu mrežu. Ovom Odlukom u članu 8. je propisano da sredstva za obezbjeđenje angažovanog kapaciteta za priključivanje novih korisnika na vodovodnu i kanalizacionu mrežu neće ulaziti u ukupan prihod Preduzeća već će se evidentirati na posebnom računu, te će se kvartalno uplaćivati na transakcijski račun općine Tuzla i činit će sastavni dio budžeta općine koji je predviđen za komunalnu infrastrukturu. Uprava je podnijela upit općini Tuzla-sluzba za komunalne poslove izgradnju i poslove mjesnih zajednica na koji način i pod kojim uslovima će vršiti naplatu ovih naknada obzirom da te naknade predstavljaju javni prihod. Ovdje se dodatno pojavio i problem obračuna i plaćanja poreza na promet usluga s obzirom da je ova naknada sastavni dio budžeta općine Tuzla. Po ovom pitanju je uprava preduzeća dodatno poslala upit Federalnom ministarstvu finansija. Na ove upite nije dobila odgovor, tako da je u

Preduzeću zauzet stav da se na ove usluge kao i na usluge iz redovnog poslovanje obračunava i plaća porez iz razloga kako se ne bi došlo u nepovoljnu situaciju zbog neplaćanja poreza i eventualnih zateznih kamata.

Ostvareni prihodi su knjiženi na akrealnoj osnovi u skladu sa računovodstvenim standardima i čine ih tri grupe prihoda:

- Prihodi od operativne djelatnosti priznaju se u bilansu uspjeha na osnovu slijedećih elemenata: isporučena je voda kupcima, izvršeno je odvođenje otpadnih voda, izvršena je isporuka robe i izvršene su druge usluge za šta su ispostavljene fakture ili neki drugi dokument kojim se dokazuje da je proizvod roba ili usluga isporučena.
- Prihodi od finansiranja odnose se na prihode od kamata, za obračunate i kupcu ispostavljene zatezne kamate, za kamate na oročeni depozit, za pravosnažne sudske presude. Donacije su priznate kao prihod na bazi principa sučeljavanja prihoda i rashoda a u skladu sa računovodstvenim standardom 20.
- Ostali prihodi su priznati ili na osnovu vjerodostojnih knjigovodstvenih dokumenata ili po naplati.

Bespravna uključenja

U rješavanju ovog problema u Preduzeću nemaju adekvatnu pomoć inspekcije i policije pa pokušavaju riješiti ovaj problem. Zbog stalnih pritužbi potrošača formirana je komisija od strane općine koja treba ispitati nove Njemačke baždarene vodomjere kako bi se utvrdilo da li su ispravni i da li je kvalitet vode dobar.

Preporuka upravi i organima upravljanja:

- **Da se poduzmu mjere i uspostavi efikasan sistem na otkrivanju nelegalnih priključaka na vodovodnu mrežu.**

4.5. Potraživanja

U finansijskim izvještajima iskazana potraživanja na dan 31.12.2004. godine iznose ukupno 25.154.054 KM. Iskazana potraživanja su u odnosu na 2003. godinu kada su iznosila 24.364.528 KM veća za 789.526 KM ili 3,24%.

Struktura iskazanih potraživanja je:

- Potraživanja od kupaca 24.817.415 KM,
- Ispravka vrijednosti potraž. od kupaca (745.368) KM
- Potraživanja od zaposlenih 30.595 KM,
- Potraživanja od države za više plaćeni porez na dobit 23.083 KM,
- Sumnjiva i sporna potraživanja 745.350 KM,
- Ostala kratkoročna potraživanja 281.461 KM,
- Ostala kratkoročna razgraničenja 1.518 KM.

Preduzeće po pitanju dospjelih potraživanja u privredi ukupno pokrenuo 782 tužbe u iznosu 13.237.076 KM od čega se 659.228 KM odnosi na 2004. godinu. Ostali dio cca 12,5 mil. se odnosi na prošli period od 1998. godine do 2003. godine, a najveći iznosi se odnose na Hotel Tuzla, Sportski centar Mejdan, Rudnici Kreka, Fabrika soli Tuzla, Rudnik soli Tušanj. Vojska F BiH itd. Po procjeni Uprave naplata za ovaj dio i pored dugog perioda je izvjesna i samo rokovi naplate su u pitanju. U dosadašnjoj praksi se najvećim dijelom ova potraživanja završavaju vansudskim poravnanjem.

Po pitanju potraživanja od domaćinstava Preduzeće je podnijelo 12.251 tužbi u ukupnom iznosu 9.882.359 KM od čega se na 2004. godinu odnosi 635.757 KM. Ostali dio datira još iz 1999. godine. Ovdje postoji problem što dio podnesenih tužbi nije podniet u roku zbog problema u organizaciji unutar Preduzeća, koji je tada postojao. Od ovog ukupnog broja je 1.174 završeno vansudskim poravnanjem. Ovdje je karakteristično

da ni jedno sudsko rješenje koje je dosuđeno, pravosnažno se ne izvršavaju protiv domaćinstava, a razlog je kako navode u Preduzeću opća ekonomska situacija.

Kako se vidi iz navedenog kod potraživanja su prisutna tri problema:

- pravovremeno pokretanje tužbi kako potraživanja ne bi zastarijevala,
- neefikasnost nadležnih organa koji nisu proveli ni jednu pravosnažnu presudu protiv domaćinstava,
- nerealno iskazana potraživanja iz razloga što je dosta iskazanih potraživanja zastarjelo za koja nije izvršena ispravka rezultata poslovanja u skladu sa računovodstvenim kodeksima i standardima.

Navedeno ima za posljedicu da mi ne možemo potvrditi kao pravilne iznose koji su iskazani kako na poziciji potraživanja tako i iskazanog rezultata poslovanja Preduzeće nije obezbijedilo ročnu strukturu potraživanja kako bi se pravovremeno mogli poduzeti potrebni koraci (ispravke, pokretanje tužbi i dr.), a što opet znači da rukovodstvo nema potpune kontrole nad ovom imovinom.

U knjigovodstvenim evidencijama smo izvršili analizu pojedinih bilansnih pozicija i utvrdili:

- Kupci za prodatu robu u tranzitu u iznosu od 115.811 KM Solana d.d. Tuzla i Rudnik soli Tušanj (cesija). Ova potraživanja nisu mogla biti naplaćena pa su u Preduzeću uzimali njihovu robu kako bi je prodali u zamjenu za materijal koji je potreban Preduzeću i prihodi za ovaj dio se posebno iskazuju.
- Za nestalu pumpu u iznosu od 5.781 KM je prijavljeno MUP-u i pokrenuti postupak protiv odgovornih radnika putem odbijanja od plate obustavljen je, jer nije sudski postupak okončan.
- Za kratkoročne pozajmice radnicima u iznosu od 23.950 KM u 2005. godini su izmirene, a davane su kao jednokratne novčane beskamratne pozajmice radnicima u pojedinačnim iznosima od 500-800 KM na osnovu odluke direktora, a nakon donošenja najnovijeg Zakona o javnim preduzećima se prestalo sa ovom praksom.
- Za više plaćeni porez na dobit u iznosu od 23.083 KM su u 2005. godini uz sglasnost Porezne uprave iskorištena za izmirenje obaveza po osnovu poreza na promet proizvoda.
- Potraživanja u iznosu 745.350 KM su u cijelom iznosu utužena, a odnose se na Polihem, vojska F BiH, Komercijalna banka (vraćeno 85% kada je preuzela Zagrebačka banka).
- Potraživanje u iznosu 4.600 KM od MZ Ši selo za učešće u izradi mreže utuženo.
- Geo Ing BiH u iznosu od 112.241 KM izrada bunara u Sprečkom polju uplaćen avans u 2002. godini i napravljen je aneks ugovora kako potraživanje ne bi zastarilo jer Preduzeće nije obezbijedio uslove prema sklopljenom ugovoru prema kojem je trebao pripremiti zemljište za izvođenje radova.
- Zagrebačka banka u iznosu od 97.791 KM odnosi se na neangažovana sredstva oročena stalno na šest mjeseci.
- Drugi oktobar d.d. Tuzla u iznosu od 63.397 KM je utuženo, a odnosi se na Šićki brod-rekonstrukcija sistema vodosnabdijevanja.
- U 2004.godini je na teret rezultata poslovanja isknjiženo 464.468 KM na ime otpisa potraživanja od kupaca i to po više osnova. Iznos od 355.162 KM isknjižen je iz razloga što zbog stalne fluktuacije potrošača vode iako su pokrenute tužbe sud nije mogao uručiti tužbe zbog nepoznavanja adrese iako su poduzete mjere da se to utvrdi, pa je Uprava donijela odluku da se ta potraživanja isknjiže. Otpis potraživanja u iznosu od 42.171 KM izvršen je po konačnim sudskim presudama, a iznos od 53.589 KM isknjižen je po Odluci popisne komisije a odnosi se na potraživanja od preduzeća koja su u postupku stečaja ili likvidacija tako da je naplata tih potraživanja potpuno neizvjesna kao i iznos od 13.546 KM koji se odnosi na otpis neutuženih potraživanja čija je naplata također neizvjesna.

Preporuka upravi:

- **Da se u skladu sa računovodstvenim standardima kroz organizovanu ročnu strukturu obezbijedi pravovremeno procjenjivanje pritjecanja ekonomske koristi u preduzeće od iskazanih potraživanja, kao i pravovremeno pokretanje tužbi kako potraživanja ne bi zastarijevala.**

4.5. Rashodi i izdaci

Ukupni rashodi i izdaci poslovanja su iskazani u finansijskim izvještajima za 2004. godinu u iznosu od 10.597.071 KM i u odnosu na 2003. godinu kada su iznosili 10.222.762 KM su veći za 374.309 KM ili 3,66%.

<u>OPIS</u>	<u>2004.</u>	<u>2003.(nerevidirana)</u>
Troškovi sirovina i materijala	574.746	594.591
Troškovi energije	1.857.601	1.769.530
Troškovi rezervnih dijelova	109.506	114.364
Troškovi sitnog inventara	50.340	39.793
Troškovi amortizacije	2.089.529	2.085.947
Troškovi zaposlenih	2.972.442	2.906.271
Naknade za Ugovore o djelu	131.556	101.715
Naknade za iskorištavanje vode	308.332	280.264
Troškovi ostalih usluga	1.315.312	1.075.936
Rashodi od finansiranja	311.099	37.817
Otpis potraživanja od kupaca	464.468	306.345
Ostali rashodi	412.140	910.189
<u>UKUPNO:</u>	<u>10.597.071</u>	<u>10.222.762</u>

U ukupnim rashodima i izdacima izdvajamo troškove zaposlenih 2.972.442 KM (isplaćene u skladu sa zakonskim propisima), amortizaciju 2.089.529 KM (75% od propisanih nomenklaturom) i troškove energije 1.857.601 KM (najvećim dijelom ostvareni za napajanje pumpi).

4.6.1. Primjena zakonskih propisa u obračunu i isplati plaća

Najveća godišnja neto plaća iznosi 12.261 KM, a najniža 3.521 KM. Mimo mjesečnih redovnih primanja uposlenih na ime prekovremenog rada je isplaćeno 1.601 KM. Topli obrok isplaćivan je za prvih devet mjeseci dnevno 6 KM, a poslije 8 KM i ukupno isplaćeni topli obrok u 2004. godini iznosi 355.836 KM. Isplaćivane su i mjesečne karte za prevoz u iznosu 108.699 KM na godišnjem nivou. Svim zaposlenim isplaćen je i regres u visini 70% od neto plaće radnika u ukupnom iznosu 86.719 KM. Na ime otpremnina isplaćeno je 10.439 KM. Pomoći zaposlenim za slučaj teške bolesti i smrti isplaćeno je 3.678 KM. Naknade za privremene i povremene poslove isplaćene su u iznosu 6.806 KM. Naknade po osnovu ugovora o djelu iznose 131.556 KM i u najvećem dijelu odnose se na obavljanje inkasantskih poslova naplate utrošene vode od domaćinstava. Inkasantima se isplaćuje u neto iznosu 6% od naplaćenog iznosa u stambenim zgradama i 7% od naplaćenog iznosa u individualnim stambenim objektima.

Zbog potrebe za visokoobrazovanim kadrovima i povećanom angažmanu uposlenih na izgradnji fabrike pitke vode Odlukom broj: 3001/03 od 15.12.2003. godine direktor preduzeća se ovlašćuje od strane

Upravnog odbora da odredi polazni osnov plaća analogno postojećim sistematizovanim radnim mjestima, radno angažuje potrebne visokoobrazovane i druge kadrove i izvrši potrebno unutrašnje preorganiziranje Preduzeća. Ova odluka će se primjenjivati do završetka izgradnje fabrike pitke vode «Cerik-prva faza» odnosno okončanja pokrenutih postupaka poništenja obavljene privatizacije.

4.6.2. Ostali troškovi

Za sve ostale troškove iskazane u gornjoj tabeli Tim ureda za reviziju je sistemom uzorka izvršio uvid i obezbjedio popratnu dokumentaciju. Ocjena je da nema potrebe za izdvajanjem nijednog troška iz razloga što nismo primijetili nepravilnosti koje bi trebale biti istaknute.

4.7. Stalna sredstva i izvještaj o obavljenom popisu

Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima stalna sredstva na dan 31.12.2004. godine su iskazana kako slijedi:

Naziv stalnog sredstva	Nabavna Vrijednost 01.01.2004.	Nabavna Vrijednost 31.12.2004.	Amortizacija Za 2004.	Ukupno Ispravka	Neto Vrijednost 31.12.2004.
Zemljište	3.201.144	3.201.144	-	-	3.201.144
Građevinski objekti	125.459.236	125.765.523	1.705.762	72.762.238	53.003.285
Oprema	10.968.266	10.203.911	348.783	9.300.760	903.151
Investicije u toku	669.365	1.303.601	-	-	1.303.601
Nematerijalna ulaganja	232.527	235.505	34.984	91.707	143.798
UKUPNO:	140.530.538	140.709.684	2.089.529	82.154.705	58.554.979

Iskazanu vrijednost imovine u finansijskim izvještajima (građevinski objekti, zemljište) mi ne možemo potvrditi iz razloga što Uprava nije u mogućnosti prezentirati dokaze o vlasništvu jer Preduzeće ne posjeduje dokumentaciju da je vlasnik iste.

U ukupnom iznosu stalnih sredstava iskazanih u tabeli u iznosu od 58.554.979 KM nije iskazana vrijednost sredstava u iznosu od 1.535.067 KM, a odnosi se na dugoročna razgraničenja po osnovu donacija 30.985 KM i kamata po reprogramu duga za električnu energiju u iznosu od 1.504.082 KM.

Na kraju poslovne godine obavljen je popis i komisija je sačinila izvještaj o obavljenom popisu. Upravni odbor je donio Odluku o usvajanju izvještaja o redovnom godišnjem popisu broj: 245/05 od 09.02.2005. godine.

Amortizacija stalnih sredstava obračunata je po umanjenim stopama od propisanih nomenklaturom u procentu 75% od propisanih što omogućavaju Računovodstveni standardi F BiH i pitanje je da li će Preduzeće u budućnosti moći poslovati bez gubitka.

Izvještaj o obavljenom popisu

U izvještaju o obavljenom popisu je utvrđen manjak u iznosu 2.862 KM i komisija je dala prijedlog za otpis. Ovaj manjak se odnosi na poslovni inventar koji komisija nije mogla pronaći i identifikovati po nazivu i oznakama iz poslovnih knjiga. Dat je prijedlog o načinu otpisa i likvidacije rashodovanih stalnih sredstava na način da kada se iscrpe sve materijalne koristi prodaja, razmjena ili rezervni dijelovi predlaže se uništenje fizičkog ostatka. Iz izvještaja o obavljenom popisu smo izdvojili segmente koji u našem izvještaju nisu posebno obrađeni kako slijedi:

Materijal, rezervni dijelovi i sitan inventar ukupna vrijednost u iznosu od 1.097.602 KM (iz vlastitih sredstava) i 603.189 KM (iz donacija). Stanje po popisu se slaže sa knjigovodstvenim stanjem

Sitan inventar u upotrebi nisu utvrđene inventurne razlike po popisu i dat je prijedlog da se iznos od 15.240 KM rashoduje jer se radi o potpuno dotrajalom i neupotrebljivom sitnom inventaru u upotrebi (autogume, krampe, lopate i alat vodoinstalatera).

Novčana sredstva u blagajni i na računima kod poslovnih banaka su identična sa knjigovodstvenim stanjem.

Na poziciji građevinskih objekata u ukupnoj vrijednosti od 52.886.755 KM su iskazana u najvećem iznosu infrastruktura, cjevovodi, crpne stanice.

Na poziciji stambene zgrade stanovi u iznosu od 116.530 KM iskazan je bivši rezidencijalni objekat koji sada služi za odlaganje arhive. Na ovaj stambeni objekat se ne vrši obračun amortizacije jer objekat nije u upotrebi i trebalo ga je preknjižiti na sredstva van upotrebe.

Stalna sredstva u pripremi (investicije u toku) ova sredstva po popisu su iznosila 1.430.501 KM. U međuvremenu do konačnog obračuna aktivirana je investicija: rekonstrukcija cjevovoda Bolnica-Kreka-Brčanska malta tako da je vrijednost na kraju godine iznosila 1.303.601 KM. Ova investiranja su izvršena iz sredstava donacija Vlade Tuzlanskog kantona, JP "Slivovi rijeke Save", općine Tuzla. Dio od 1.303.601 KM se odnosi na fabriku vode lociranu u termoelektrani i najveći dio je finansiran iz donacija 85-90%. Ovi objekti nisu završeni u potpunosti. Dio ovih sredstava projekat Kaligen se odnosi na rekonstrukciju postrojenja na crpnoj stanici Spreča u ukupnom iznosu od 600.000 KM iz sredstava JP "Slivovi rijeke Save" i općina Tuzla, a dio u iznosu od 200.000 KM će finansirati Preduzeće. **Ovaj objekat je aktiviran u 2005. godini. Kako se vidi iz navedenog i ovdje se pojavljuje problem koji je vezan za navedenu privatizaciju, jer nakon ovih ulaganja s obzirom da presuda vezana za osporenu privatizaciju nije donesena postavlja se pitanje ko će biti vlasnik navedenih ulaganja. Ova ulaganja su izvršena na osnovu Odluke Vlade Tuzlanskog kantona broj: 02/1-14-11897/99 od 28.10.1999. godine.**

Na poziciji unaprijed plaćeni troškovi u iznosu od 30.985 KM su razgraničeni troškovi investicionog održavanja najviše opreme.

Ostala dugoročna razgraničenja u iznosu od 1.504.082 KM se najvećim dijelom odnosi na kamate što presuđene što o reprogramu sa Elektroprivredom u skladu sa odlukom Vlade F BiH. Dio u iznosu cca 168.000 KM radi se o fakturisanom kroz protokol prokopa od strane općine za asfaltiranje koji se treba platiti u tri naredne godine 2004, 2005, 2006 i dio 2007 godine u martu.

Ostala nematerijalna sredstva u ukupnom iznosu od 235.505 KM odnose se na: ulaganja u tuđa sredstva 103.772 KM (zgrada u kojoj je smješteno Preduzeće, vlasništvo općine na koju se obračunava amortizacija, izdaci za softver u iznosu od 131.733 KM (donacija USAID u sklopu projekta INSTITUCIONALNO JAČANJE VODOVODA U BIH).

Zemljište se vodi u knjigama po cijeni od 24-25 KM po M2. Iz prošlog perioda postoje evidencije po parcelama iskazane u kvadratnim metrima.

Uvećanje građevinskih objekata u iznosu 306.287 KM se odnosi na rekonstrukciju cjevovoda od Bolnice kreke do Brčanske malte.

Preporuka upravi:

- **Da uprava u narednom periodu uloži maksimalne napore u rješavanju imovinsko pravnih odnosa kako bi obezbijedila dokaze o vlasništvu nad objektima i zemljištem koje je iskazano u finansijskim izvještajima, pogotovo iz razloga što se vrše ulaganja u momentu kada process privatizacije nije okončan na sudu pa se postavlja pitanje ko će biti titular vlasništva nad cjelokupnom imovinom.**
- **Da uprava obezbijedi da se sve pozicije na kojima se vode sredstva van upotrebe preknjiže na odgovarajuće pozicije u skladu sa računovodstvenim standardima.**

4.8. Javne nabavke

U toku revizije smo izvršili uvid u proces nabavki kako bi se uvjerali da li se provodi Uredba o javnim nabavkama. Utvrdili smo da je imenovana komisija za javne nabavke i da su nabavke djelimično provedene u skladu sa uredbom o nabavci roba, usluga i ustupanju radova. Mišljenja smo da su provedene djelimično iz razloga što nisu postojali kriteriji po kojima će se vršiti odabir ponuđača i nisu raspisivani tenderi nego se postupalo na način da su pozivom prikupljane najmanje tri ponude i vršio se izbor ponuđača.

U toku 2004. godine kod javnih nabavki su u primjeni bila tri interna akta koja je donio direktor Preduzeća:

- Privremeno rješenje o načinu nabavke robe, usluga i ustupanju radova 774/03 od 01.04.2003. godine.
- Rješenje o izmjenama i dopunama privremenog rješenja o načinu nabavke roba, usluga i ustupanju radova 774-A od 12.09.2003. godine.
- Rješenje o izmjenama i dopunama privremenog rješenja 774-B od 15.07.2004. godine.

Prema izjavi Uprave problemi kod javnih nabavki su:

- Neriješen pravni status Preduzeća.
- Neregulirani mnogi odnosi unutar Preduzeća su za posljedicu imali više nego skromna primanja a time nemotivisanost uposlenih pogotovo kvalifikovanog kadra koji nose glavni teret razvoja.
- Složenost procedura kod nabavki i dužina procesa.

Preporuka upravi:

- **Da se u narednom periodu i pored problema koji su vezani za status Preduzeća u potpunosti provodi Zakon o javnim nabavkama, jer i pored činjenice da Preduzeće nije izvršilo usklađivanje sa najnovijim zakonskim propisima je po svojoj definiciji obveznik primjene Zakona o javnim nabavkama.**

4.9. Obaveze

U finansijskim izvještajima na dan 31.12.2004. godine iskazane su ukupne obaveze u iznosu od 17.755.413 KM od čega su dugoročne 11.853.452 KM i kratkoročne 5.901.961 KM: U odnosu na 2003. godinu kada su iznosile 16.315.105 KM ukupne obaveze su veće za 1.440.308 KM ili 8.82%.

Dugoročne obaveze iznose ukupno 11.853.452 KM i odnose se na kredit Investicijske banke za finansiranje nabavke kiper kamiona marke Volvo 178.587 KM, kamate po sudskim presudama 1.510.084 KM, unaprijed naplaćeni odloženi prihodi (donacije za projekat fabrike vode od USAID, JP «Slivovi rijeke save», Vlada Tuzlanskog kantona, općine Tuzla) 10.164.781 KM.

Kratkoročne obaveze ukupno iznose 5.901.961 KM i odnose se na obaveze prema dobavljačima 3.910.015 KM (3.436.878 KM se odnosi na obaveze prema Elektrodistribuciji i ove obaveze, obaveze prema zaposlenim 72.594 KM, obaveze za poreze i druge obaveze 25.279 KM, obaveze iz komisijih i konsignacionih poslova 445.526 KM (obustave radnika, primljeni avansi, angažovani kapaciteti), obaveze za doprinose na plaće, vodne naknade 855.339 KM, unaprijed naplaćeni odloženi prihodi (donacije) 592.342 KM, ostala kratkoročna razgraničenja (primljeni materijal za koji nije ispostavljena faktura) 866 KM.

Protiv Preduzeća je ponešeno ukupno 50 tužbi od čega se tri odnose na 2004. godinu u iznosu 32.872 KM dok ostale u iznosu 7,6 mil. datiraju od 1998. godine. Najveći iznosi se odnose na potraživanje Elektroprivrede, nastalih šteta na stambenim objektima prouzrokovanih pucanjima na vodovodnoj mreži, a manji dio iz dužničko povjerilačkih odnosa. Sa Elektroprivredom za sada postoji zaključen ugovor o

reporogramiranju, ali ovaj problem ostaje velik i potrebno je poduzeti dodatne mjere za budući period jer postoje već pravosnažne presude.

Poslije analize iskazanih obaveza ističemo:

- Investiciona banka F BiH kredit od Kuvajskog fonda za nabavku tri kamiona Volvo u iznosu 178.587 KM i otplaćuje se uredno.
- Učešće u izgradnji (sufinansiranje u izgradnji vodovoda) u iznosu 29.291 KM gdje treba da se završi kompletna dokumentacija kako bi Preduzeće dobilo pravo upravljanja kada će se ova pozicija isknjižiti.
- Donacije u iznosu od 10.164.781 KM koje predstavljaju iznos koji je iskazan u skladu sa Računovodstvenim standardom 20.
- Obaveze za primljene avanse Klinički centar Tuzla u iznosu od 315.029 KM gdje je izvršeno sudsko poravnanje i načinjen Protokol. Ovdje se radi o obavezama koje je Klinički centar preplatio i u Preduzeću ga namjeravaju oprihodovati jer su prošle tri godine od sudskog poravnanja.
- Angažovani kapacitet 66.089 KM predstavlja obaveze za zadnji kvartal.
- Na poziciji vodnih naknada iznos od 712.738 KM su iskazana sredstva koja se odnose na razliku između obračunatih a ne uplaćenih vodnih naknada iz razloga što se ove naknade plaćaju samo na naplaćenu realizaciju.

4.10. Interna kontrola i IT sistem

Provedenom revizijom izvršili smo procjenu da li sistem internih kontrola pomaže zaštitu imovine i resursa i da li omogućava tačnost i cjelovitost računovodstvenih evidencija i pouzdanost finansijskih izvještaja u Preduzeću.

Utvdili smo da Preduzeće nema organiziranu internu kontrolu kao posebnu službu, ali i da sistem internih kontrola organiziran kroz segmente nije adekvatan za potpunu zaštitu imovine te stoga smatramo da menadžment treba usmjeriti posebnu pažnju novom Zakonu o javnim poduzećima te u skladu sa tim obezbijediti efikasan sistem internih kontrola.

Preporuka upravi:

- **Da se uspostavi sistem internih kontrola koji će obezbijediti ostvarenje postavljenih ciljeva poslovanja na efikasan način u skladu sa primjenjivim propisima te obezbijedi pouzdano izvještavanje. Sadašnji način rada ne obezbjeđuje potpunu zaštitu imovine i resursa Preduzeća te i pored činjenice da nije riješen status Preduzeća zbog pokrenutih sudskih procesa mišljenja smo da se suštinski sistem internih kontrola može uspostaviti i bez toga.**

KOMENTAR

U ostavljenom roku uprava JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla se očitovala na nacrt našeg izvještaja za finansijsku 2004. godinu. Sve primjedbe su razmotrene s pažnjom. Opravdane primjedbe iz očitovanja, Ured za reviziju budžeta FBiH je prihvatio i inkorporirao u izvještaj. To se odnosi na procenat zastarjelosti potraživanja i anagažman inkasanata na terenu. Nismo se složiti oko slijedećeg:

- Tačno je u našem izvještaju ne stoji datum kada je stupio na snagu Zakon o javnim preduzećima, a to je 10.02.2005. godine, te ako ste htjeli reći da se data preporuka odnosi na period koji nismo gledali, sa žaljenjem moramo navesti da niste pravilno razumjeli datu preporuku vezanu za planiranje poslovnih aktivnosti preduzeća. Cilj preporuka datih od strane Ureda za reviziju jeste da se u budućem periodu otklone uočeni propusti u poslovanju. Navedenim zakonom posebno je naglašena obaveza uprave da se planiranje radi za tri godine

unaprijed član 22. Za neizvršavanje navedenog propisane su i kazne te smo zbog toga, a i drugih obaveza navedenih zakonom željeli naglasiti Vaše obaveze u 2005. godini. Međutim obaveza planiranja poslovnih aktivnosti i bez navođenja pomenutog zakona, podsjećamo Vas navedena je u Statutu preduzeća član 19. koji je na snazi i donešen je 17.12.1998. godine u skladu sa Zakonom o javnim preduzećima Službene novine Republike BiH 4/92 i 13/94. Navedenim aktom utvrđena je Vaša obaveza donošenje kratkoročnih i dugoročnih ciljeva, kako bi se obezbijedio sistemski pristup u poslovanju preduzeća.

- Po pitanju bespravnih uključenja na vodovodnu mrežu mi ništa drugo nismo ni naveli sem onog što vi navodite u očitovanju. Naime, navedeno je da je formirana komisija za ispitivanje ispravnosti vodomjera i kvaliteta vode radi pritužbi građana. Da je komisija konstatovala da oni nisu ispravni i da kvalitet vode nije dobar mi bi to svakako naveli u našem izvještaju tako ostaje nejasno zašto taj navod spominjete pogotovo iz razloga što on nije sastavni dio nijedne naše preporuke.
- Mi se slažemo da ne postoji nijedan pisani akt koji potvrđuje da po procjeni uprave ima oko 60% zastarjelosti potraživanja i to najvećim dijelom od domaćinstava. To i jeste problem jer je uprava dužna da vrši procjenu naplativosti potraživanja i vrši ispravku rezultata poslovanja, a ne otpisa kako vi navodite. Otpis potraživanja može izvršiti samo organ upravljanja pod određenim uslovima s tim što prije toga mora imati pouzdanu informaciju da je uprava preduzela sve potrebne mjere za zaštitu imovine. Mi smo u našem izvještaju posebno istakli sa kojim problemima se susreće uprava u naplati svojih potraživanja (neprovođenje izvršnih rješenja, socijalno stanje građana, sporost u rješavanju sudskih sporova) u cilju da okruženje dobije tu informaciju. S obzirom na navedeno ostaje činjenica, a kako i Vi to navodite vezano za nemogućnost procjene zastarjelosti, da potraživanja koja su iskazana u finansijskim izvještajima nisu istinita i fer tako da ni izvještaji ne daju istinit i fer položaj preduzeća pogotovo iz razloga što je Vaša obaveza bila da u skladu sa Kodeksima računovodstvenih načela (112, 114) vršite procjenu potraživanja i njihovu ispravku kako bi iskazivanje imovine preduzeća bilo istinito i fer.
- Mi možemo uvažiti Vaš navod da je potpuno netačno kada smo naveli da je uprava procijenila da inkasante na terenu treba dodatno stimulisati na otkrivanju nelegalnih priključaka na vodovodnu mrežu i da taj posao rade kontrolori u službama za očitovanje vodomjera. Mi smo to tako razumjeli, međutim naša preporuka je išla u drugom smjeru. Naime postavlja se pitanje zašto se angažiraju inkasanti putem ugovora o djelu i zato troši novac kada u preduzeću i onako postoji realan višak uposlenih koji bi se mogli angažirati na ovim poslovima. Tim više što je preduzeće u nezavidnoj finansijskoj situaciji, a na ovaj način se stvaraju dodatni troškovi.
- Po pitanju plaćanja vodoprivrednih naknada mi smo u toku revizije sa Vama obavili u više navrata razgovor. Poznato nam je sve što navodite u očitovanju. Međutim, mi smo naveli cijeli iznos ove vrste obaveza iz razloga kako bi se vidjele ukupne obaveze po tim naknadama koje predstavljaju javne prihode. Kao što vidite ovaj problem je u direktnoj vezi sa naplatom potraživanja gdje vi imate jako velikih problema, što dodatno potvrđuje sve naše navode vezane za potraživanja.
- Problem imovine je nama u potpunosti jasan, a to smo iskazali i u našem izvještaju i nismo propustili da navedemo da na primjer za zemljište imate evidenciju tačno po parcelama i iskazanu u m². Ovo su opće poznati problemi i oni nisu bili glavni cilj naših nalaza. Glavni problem mi smo prepoznali u ulaganjima koja vršite i da bi to mogao biti potencijalni problem u budućnosti s obzirom na privatizaciju koja je kod Vas provedena i po kojoj se vodi sudski spor.

Ne ulazeći dalje u objašnjavanje, želimo istaći da negativno mišljenje koje smo dali, najviše proizilazi iz nerealnog iskazivanja potraživanja. Mišljenja smo da uprava u narednom periodu treba formirati tijelo koje će se baviti problemom otklanjanja nedostataka po našim preporukama. Mi kao Ured za reviziju budžeta u FBiH u tom smislu stojimo na raspolaganju i nadamo se da će u narednom periodu ovi nedostaci biti otklonjeni i da ćete nas o tome obavijestiti.

Mišljenja smo da je JKP «Vodovod i kanalizacija» Tuzla preduzeće od javnog značaja i da kao takvo treba zadovoljiti zadate ciljeve. Da bi se ti ciljevi ostvarili moraju se donositi planovi u skladu sa donesenim procedurama i to razrađeni do najsitnijih detalja, moraju se donešeni planovi ostvarivati, mora se vrijednost imovine iskazivati realno. U Vašem slučaju je još potrebno da u potpunosti zaštitite cjelokupnu imovinu uzimajući u obzir i ulaganja koja vršite s obzirom na provedenu privatizaciju po kojoj imate sudski spor.

Viši revizor

Ismeta Junuzović, dipl. oec.

Revizor

Fuad Velić, dipl. oec.